УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

КАТЕДРА ”КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО”

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА:

РЕСУРСИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В ОБЛАСТ ЯМБОЛ

Дипломант: **Научен ръководител:**

Специалност:

Фак. №

София, 2015

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД

ГЛАВА 1 ХАРАКТЕРИСТИКА НА КУЛТУРНИЯ ТУРИЗЪМ – МЕСТНИ И ГЛОБАЛНИ АСПЕКТИ

1.1. Дефиниране на културния туризъм

1.1.1. Общи предизвикателства пред културния туризъм

1.1.2. Влияние на глобализацията върху културния туризъм

1.2. Културата и туризмът като движеща сила за регионалната привлекателност и конкурентоспособност

1.3. Предизвикателства и проблеми в развитието на културния туризъм в България

1.4. Решения на предизвикателствата за развитие на културния туризъм в България.

ГЛАВА 2 ПЕРСПЕКТИВАТА НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ ЗА КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ

2.1. Анализ на област Ямбол

2.1.1. Антропогенни ресурси

2.1.2. Музеи

2.1.3. Религиозни туристически ресурси

2.1.4. Културен календар

2.2. Туристическа суперструктура в област Ямбол

2.3. Проекти, свързани с развитието на културния туризъм в област Ямбол

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

УВОД

Туризмът е изключително важен отрасъл за развитието на икономиката на всеки регион и е един от основните фактори за развитие. Развитието на туристическите дейности трябва да съчетава в себе си дългосрочна икономическа ефективност с устойчиви практики, щадящи околната среда и социална съвместимост. Туристическата индустрия може да промени облика на един регион и стандарта на живот на хората от този регион, и това е показателно за районите с развита инфраструктура, база и добре рекламиращи своя продукт.

Културата и туризмът са свързани, поради тяхната очевидна синергия и потенциал за растеж. Културният туризъм е един от най-големите и най-бързо развиващия се световен туристически пазар и на креативните индустрии все повече го използват за насърчаване на привлекателността на дестинациите. Нарастващото използване на културата и креативността за промотиране на дестинации също оказва влияние върху диференцирането на регионалната идентичност, както и все по-голям кръг от културни елементи се използват за брандиране на определени региони.

Сложността на туристическите и културни сектори предполага, че трябва да бъдат създадени платформи за подкрепа на тяхното сътрудничеството и трябва да се намерят механизми за гарантиране, че тези два сектора могат да комуникират ефективно. Местните общности се обединяват развитието на културните продукти за туризъм, а не се конкурират директно едни с други.

Целта на настоящата дипломна работа е да се извърши анализ на ресурсите на област Ямбол за развитие на културния туризъм.

За нейното реализиране, разработката поставя за решаване следните задачи:

1) да се разгледат особеностите на културния туризъм, особенно в контекста на феномена глобализация;

2) да се анализа ролята на културния туризъм за конкорентноспособността на регионите;

3) да се дефинират проблемите на културния туризъм и да се предложат мерки за тяхното решение в България;

4) да се идентифицират и оценят външните и вътрешните предизвикателства за развитие на културния туризъм в Ямбол.

Методите, които ще се използват са дедуктивния и ретроспективния анализ, преглед на литературата по проблематиката и ситуационен анализ.

ГЛАВА 1 ХАРАКТЕРИСТИКА НА КУЛТУРНИЯ ТУРИЗЪМ – МЕСТНИ И ГЛОБАЛНИ АСПЕКТИ

1.1. Дефиниране на културния туризъм

Туризмът е важен индикатор за развитието и прогреса в съвре-менния свят. Той е показател за мобилност и основен стимулиращ фактор на социализацията в локален, национален, регионален и световен мащаб. В качеството си на водеща глобална индустрия той създава условия за развитите и просперане на по-слабо развитите и изостанали райони, страни и социални групи; политически и стопански субекти; взаимен културен обмен и т.н.

Културният туризъм е диалектическа спойка между културата, като основа и своеобразно начало в развитието на човешката цивилизация, и туризма като съвременно обществено явление. Първоначалните негови форми му отреждат място сред най-старите видове туризъм. При съвременните туристически пътувания културните мотиви стимулират посещения с цел съприкосновение и общуване със световното културно наследство. Днес туристът търси не само чистата природа, тишината и спокойствието, но все по-често - и един нов, различен начин за духовно обогатяване. В отговор на това търсене публичните власти и културните институции са призвани да създават предпоставките и условията за, а туристическата индустрия - формирането, предлагането и потреблението на специализирания продукт на културния туризъм.

За нуждите на настоящата дипломна работа културният туризъм може се определи като[1]:

[1] Нешков, М. Култура и туризъм - традиции и съвременност: [Сб. докл.]. - Варна: Сталкер, 2009, с.201

• пътуване и временен престой извън постоянното местожи-телство, доминирани от специфични културни потребности;

• потребление на блага с определящ културен контекст на туристическите ресурси и продукти;

• съвкупност от организации, институции и стопански субекти, които предоставят информация, транспорт, посрещане, нас-таняване, хранене, придружаване и комплект от други допълни-телни услуги на културно-мотивирани туристи;

• специфична ниша на туристическото търсене и обособена за нея част от туристическата индустрия.

1.1.1. Общи предизвикателства пред културния туризъм

Съвременният културен туризъм причинява различни по характер положителни и негативни ефекти в страните и местата, където той се развива.

Положителните ефекти се определят и оценяват обикновено в два аспекта [2] - за туриста-гост и за посрещащия го домакин. Такива са: повишаване на образователното равнище и разширяване на общата и специалната култура на туриста; обмен и обогатяване на културите на двете страни в общуването; опазване на световното културното наследство и стимулиране на икономическото и културното развитие на общността-домакин[3]; "съживяване" на древни изкуства, традиции и обичаи; стимулиране на международния културен обмен и сътрудничество в науката, образованието и изкуството.

Негативните ефекти се определят най-често по отношение на: промяна в облика на културната среда в резултат на архитектурни решения, „бетониращи" ландшафта; активиране на явлението „културен шок”[4] ; провокиране на "акултурация" (негативни промени при групи хора от различни култури, между които се осъществя по-продължителен контакт); унищожаване на културни паметници и реликви, културни традиции и обичаи; проява на

[2] Нешков, М. и к-в. Въведение в туризма. Изд. "Наука и икономика" на ИУ, Варна, 2007.
[3] Райън, Кр. Възстановителен туризъм (превод от англ.). «Отворено общество», С.,1991, с.163-171
[4] Elizabeth, M. A. Lyons, C. Branston. Cross-culture change, adjustment and culture shook: UK to US. "Tourism", Institute for Tourism, Zagreb, Vol. 54, No. 4/2006.

"имитационни ефекти" в масовия туризъм (на туриста се предлага не автентичен, а подправен фолклорен танц, сувенир, песен или празник). Важно е да се отбележи, че ефикасното и правилно управление на културния туризъм е много важно и заради необходимостта от контрол върху прекомерната експлоатация и деградация на националните културни норми и традиции[5].

Представените ефекти, свързани с развитието на съвременния културен туризъм, все по-често определят атрактивността и конкурентоспособността на почти всяка туристическа дестинация. От друга страна повишаването на жизнения стандарт и културното равнище на населението в много страни причиняват и "масовизация" на културния туризъм, което пък е повод за изостряне на критиките или задълбочаване на дискусиите относно комерсиализиране на културните ценности, хищническото им използване и унищожаване. Всичко това обективно налага политическа намеса, която е призвана да засили и стимулира отношенията в системата „култура-туризъм" и да съдейства за по-успешното регулиране и управление на модерния културен туризъм[6].

Предизвикателства пред развитието на културния туризъм създава и глобализацията. Като индикатор за развитие, показател за сближаване на различните национални, етнически, социални и религиозни общности, за културния туризъм тя играе ролята и на мултиплициращ фактор. Основният въпрос, който следва да получи адекватни отговори във връзка с глобализацията е как чрез развитието на културния туризъм по най-разумен и ефективен начин да се умножат възможностите и шансовете за достъп до световната наука и култура, да се подобрят различните начини за включване, участие и взаимно културно обогатяване на различните народи и общности. Основна предпоставка затова се крие в дейността на международните институции и използването на инструментите на публичната власт за регулиране и контрол с цел преодоляване на неравномерното и различно ниво

[5] Kamamba, D.M.K. The challenges of sustainable cultural heritage/community tourism: Second African peace through tourism conference, 7-12th December, Dar es Salaam, 2003. http://www.iipt.org/conference/africanconference2003/presentations/101203_CB5_ChalIengesOfSustTourism.pdf

[6] The Impact of **Culture on Tourism. OECD, 2009**